

Alman Dili ve Kültürü Araştırmaları Dergisi¹

Zeitschrift für Forschungen zur deutschen Sprache und Kultur
The Journal of German Language and Culture Research

Cilt 6 Sayı 1 Haziran 2024/ Volume 6 Issue 1 June 2024

Geliş Tarihi: 29.12.2023- Kabul Tarihi: 02.05.2024 /Submitted: 29.12.2023- Accepted: 02.05.2024

Doi: 10.55143/alkad.1411959

Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretiminde Mini Metinlerin Kullanılması¹

Use of Mini Texts in German Language as a Foreign Language

Doğan KARAZ*
Melik BÜLBÜL**

Öz

Bu çalışma ortaöğretim okullarında 9. Sınıf Almanca dersinde mini metinler yolu ile yapılan yabancı dil öğretiminin etkisini inceleme amacı taşımaktadır. Çalışma 2019-2020 eğitim öğretim yılında Erzurum ilinde yer alan bir Anadolu Lisesi'nde yapılmıştır. Çalışmada yöntem olarak nicel araştırma yöntemlerinden ön test son test kontrol gruplu yarı-deneyel desen kullanılmıştır. Araştırmada veriler başarı testi ile toplanmıştır. Toplanan verilerin analiz sürecinde bağımsız t testi kullanılmıştır. Çalışmada toplam ön test puanlarına ilişkin bağımsız gruplar t-testi sonucunda mini metinlerin uygulandığı deney grubu ve geleneksel öğretim yönteminin uygulandığı kontrol grubu arasında 9. sınıf Almanca dersinde önemli bir farklılık bulunmamıştır. Uygulama sürecinin sonunda deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin son test başarı testi puanları söz konusu olduğunda yapılan bağımsız gruplar t-testinin sonuçlarına göre anlamlı bir fark oluşmuştur. Başarı testinin sonucunda ulaşılan bulgular çalışmanın ilk uygulamasında deney grubu lehine anlamlı farklar olabileceği yargısını destekler niteliktedir. Bu çalışmanın sonuçları bize yabancı dil olarak Almanca öğretiminde mini metin kullanımının faydalı olduğunu ayrıca geleneksel öğretim yöntemi ile karşılaştırıldığında daha etkili olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Mini Metin, Dil Öğretimi, Geleneksel Öğretim, Yabancı Dil Eğitimi, Metin Yoluyla Öğretim

Abstract

The study aims to examine the effect of teaching foreign languages through mini texts in 9th-grade German courses in secondary schools. The study was conducted in Erzurum Anatolian High School in

¹Bu çalışma 31.01.2020 tarihinde Prof. Dr. Meik BÜLBÜL danışmanlığında tamamlanan "Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretiminde Mini Metinlerin Kullanılması" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

* Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Alman Dili Eğitimi. e-posta: dogan.karaz@atauni.edu.tr, ORCID: 0000-0003-2353-6601

** Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Alman Dili Eğitimi. e-posta: bulbulm@atauni.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1799-6409

Erzurum in 2019-2020 academic year. In the study, semi-experimental method with the pre-test and post-test design of quantitative research methods was used. Data were collected by an achievement test. An independent t-test was used in the analysis of the collected data. In the study, no significant difference was found between the experimental group in which the mini texts were used and the control group in which the traditional teaching method was used as a result of the independent samples t-test regarding the total pre-test scores in the 9th-grade German course. At the end of the application process, there was a significant difference between the results of the independent t-test when the post-test achievement test scores of the students in the experimental and control groups were concerned. Findings obtained as a result of the achievement test support the conclusion that there may be significant differences in favor of the experimental group in the first application of the study. The results of this study show us that the use of mini text in teaching German as a foreign language is more effective compared to the traditional teaching method.

Keywords: Mini Text, Language Teaching, Traditional Teaching, Foreign Language Education, Teaching Through Text

Giriş

İnsanoğlu yaratılışından itibaren düşüncelerini farklı bir şekilde ortaya koymuştur. Bu anlamda insanlığın geçmişine dair yazınsal metin bağlamında birçok veri elimize ulaşmıştır. İnsanlık tarihine bakıldığı zaman Orta çağda metin kavramı dini metinlere doğru ivme kazanarak farklı bir anlam kazanmıştır. Yine bu dönemde kutsal kitabın gümüş ve altın şeklinde yazılmış harfleri metin olarak ifade edilirken daha sonraki dönemlerde bu kutsal kitabın orijinalliğini koruyabilme adına kitabın tamamı metin olarak adlandırılmıştır (Ayta Şenöz, 2005). Rönesans ve sonrası dönemlerde ise kendi kendine yetebileceğine inanan insan aklını kullanarak yazınsal bir belgenin, metnin temel şifrelerini anlayabilecek duruma gelmiştir. Böylece özellikle bu dönemden sonra insan yaşamında metin, temel bir uğraş olarak yerini almıştır (Bülbül, 2018).

Metinler var oldukları günden itibaren birçok alanda değerlerini hissedilir bir biçimde günümüze dek taşımışlardır. Özellikle modern bilimlerin ortaya çıkmasında ve gelişmesinde oldukça önemli bir rol oynamaktadırlar. Şu anda mevcut olan tüm alanlardaki bilgi birikiminin günümüze metinler aracılığıyla gelmiştir. Bilginin kültürel ve tarihsel çeşitliliği sayesinde geçirdiği değişim metinler olmadan gerçekleşmesi pek mümkün görülmemektedir (Ayata Şenöz, 2005).

Yaşadığımız modern çağda uluslararası iletişimin gözle görülür bir şekilde artması yabancı dilin önemini olduğundan daha ileri bir seviyeye çıkarmıştır. Ülkelerin, sivil toplum örgütlerinin ve sektörlerin faaliyetlerinin sınır ötesi bir hal alması ikinci bir yabancı dil kullanmanın önemini yadsınamaz bir hale getirmiştir. Öte yandan diğer birçok alanda olduğu gibi bilim dünyasında etkin bir rol oynamak için en az bir yabancı dili kullanmak zorunluluk haline gelmiştir (Yalçın, 2017). Tüm bu sürecin içerisinde yabancı dilin bu denli ihtiyaç olarak görülmesi, “Yabancı dil en iyi şekilde nasıl öğretilir?” sorunsalını da beraberinde getirmiştir. Aynı zamanda tarih boyunca amaç dilin nasıl öğretileceği sürekli tartışma konusu olmuştur. Bu anlamda geçmişten günümüze kadar bir hayli farklı yöntem geliştirilmiş ve kullanılmıştır (Erdem & Memiş, 2013).

Günümüz dünyasında hayatın hızlı bir şekilde akması, toplumlarda beraberinde zaman probleminin ortaya çıkmasına olanak sağlamıştır. Dolayısıyla birçok eleştirmen bu probleme dayalı olarak insanların uzun metinler okuma konusunda isteksizleştiklerini düşünmektedir. Öyle ki hayati öneme sahip olan sağlık, aile, finans, gibi konular dışında hiçbir konuya yoğunlaşmadıkları ortaya konulmuştur (Davis, 1997). Korkmaz ve Deveci (2017) buna bağlı olarak küçük ölçekli metinlerin ortaya çıkmasında zaman ve yer değiştirme sorunlarının önemli rol oynadığını ileri sürmüştür.

Gündelik yaşamımızda, fark etmediğimiz, göze çarpmayan, gösterişsiz hatta zaman zaman okurken atladığımız ya da göz ardı ettiğimiz dilsel yansımalarla doludur. Bu yansımalar raftaki bir kitap ya da bir gazete kadar aynı okunabilirlik oranını sergilemezler. Mini metinler ise aksine metinlerin ne olduğu ve neyi ifade ettiği hususunda günlük beklentilerimizi pek çok yönden sorgulamaya iten dilsel biçimlerdir (Hausendorf, 2009).

Mini metinler, metinlerin kendi dünyasında meydana gelen bir ifadedir. Bu yazılı türler için birden fazla farklı tanım bulmak mümkündür. Dünya literatürüne bakıldığında “anlılık kurmaca” (Baxter, 1997), “flash fiction”, “short short story” (Asimov, 1992) olarak yer alırken Türk literatüründe ise “mini kurgu”, “hızlı kurgu” şeklinde ifade edilmiştir (Korkmaz & Devenci 2011).

Mini metinler biçim ve içerik açısından incelendiğinde en önemli özellikleri elbette kısa ve öz yani birlik olmalarıdır. Dolayısıyla metin içerisinde uzun cümleler yer almaz. Daha dar bir çerçeveden bakıldığı zaman mini metinler sahip oldukları az sayıda sözcüklerle olabildiğince yoğun bir anlam aktarma özelliğine sahip olan yazınsal türlerdir (Erden, 2008). Diğer yazınsal türler ile karşılaştırıldığında mini metinler, sınırlandırılmış sözcük dağarcığına rağmen güçlü aktarım yönüyle diğer türlerden ayrılır. İstenilen, hedeflenen ve arzulanan tüm ifadeler yazınsal anlamda oldukça dar ve sıkı bir hacimde verilir. Dolayısıyla mini metinler bu yönüyle okuyucuda farklı iz düşümler bırakabilirler. Mini metinlerin diğer en belirgin özelliği ise hacimsel anlamda kısa olmalarına rağmen derin ve gizemli bir anlam yapısına sahip olmalarıdır. Metinlerin gizemli olmaları okuyucuyu bilinmeyene ve görülmeyene ulaşma konusunda güdülemektedir. Böylece okur metni inceden inceye analiz etmeye başlar. Aynı zamanda metnin kısa ve öz olması analiz kısmında yapılan farklı yorumlar ile oldukça zengin bir yapıya bürünür (Köseman, 2013).

Soyer (2016), ihtiyaçlar doğrultusunda sürekli değişkenlik gösteren yabancı dil öğrenme yöntemlerinde edebiyat ürünlerinin öğretim sürecinde kaynak materyal olarak kullanılmasının büyük bir öneme sahip olduğunu ileri sürmüştür. Buna bağlı olarak; Medni, (2010), öğrenilen dilin amaca yönelik hizmet verebilmesi ve kalıcı olabilmesi için izlenen yollar ve kullanılan materyallerin seçiminin önemli olduğunu ve bu nedenle yabancı dil öğretiminde edebiyat ürünlerinin (hikâye roman, tiyatro, fabl, şiir, kısa öykü, anı, deneme, mizah, karikatür, fıkra vb.) kullanımının oldukça etkili bir rol oynadığını savunmuştur.

Dünya geneline bakıldığı zaman her okur kendi metin yeterliliğini ortam şart ve gerekliliklerine göre geliştirebilir. Bilindiği gibi bu yeterlilik, metin dünyasının farklı alanları için farklı şekilde geliştirilmiştir. Eğer yeni bir eğitim ya da meslek değişimi yeni talep ve gereklilikleri beraberinde getiriyorsa metinsel yeterlilik alanında yaşam boyu öğrenme meydana gelebilir. Yabancı dil ve ikinci bir dil eğitimi, anadili konuşanların, eksikliği söz konusu olduğunda eğitim anlamında sorun olabilecek yazma ve metin becerileri üzerine kuruludur.(Portmann & Tselikas, 2002,).

Öğretim sürecinde ise, sınıfta materyal olarak kullanılan metin türleri ve yabancı dil öğretimi birlikte etkileşim içinde yer almaktadırlar. Ancak dinleyicinin-okuyucunun, konuşmacının-yazarın aynı zamanda öğrenen ve öğretmenin olduğu ayrıca dil ortamının bir öğrenme nesnesi haline geldiği yabancı dil öğretimi nedeniyle alımlama ve üretim durumu olağanüstü derecede karmaşıktır (Börner & Vogel, 1996,).

Yabancı dil öğretim süreçlerinde hangi metinlerin tercih edilmesi gerektiği sorusu sıkça gündeme gelmektedir. Yine bu konuda öğrencilerin sadece alımlama değil, aynı zamanda üretken yeterliliklerinin de geliştirilmesi için, hangi metinlerin örnek metin olarak seçilebileceği sorusu da önemli rol oynamaktadır.

Öğretim sürecinin başlangıcında, öğrencilerin yabancı dilde sınırlı bir dil aracı ile uzun süre (belki

de sonsuza kadar) yetinmeleri gerektiğini anlamaları önemli bir durumdur. Dolayısıyla buradan onların metinsel yeterliliklerinin ciddi biçimde kısıtlanabileceği sonucuna varılabilir. Metin yetkinliği öğrenci grubuna bağlı olarak yani çocuklarda ve gençlerde değişkenlik gösterir. Bu nedenle derslerinde gündelik durumla ilgili kavramlar öğretilir ve ek olarak sadece çok basit kullanımlık metinler işlenir (Adamzik, 2009,). Mini metinler öğretisel bir bakış açısıyla, farklı bir şekilde ifade edilebilirler. Örneğin yabancı dil Almanca dersi için mini metinler, göze gelir bir ifadeyle küçük ölçekli, mümkün olduğu kadar basit, olabildiğince pratik, mümkün olduğu kadar kalıplaşmış, sabit ve dilsel tasarımlarında olabildiğince kolay olarak tanımlanabilirler. Ancak bu durum, öğretim sürecinde bu kısıtlara uymayan metinleri (örneğin: gazete yazıları, edebi eserlerden alıntılar, bölgesel araştırmalar) okumamanız gerektiği anlamına gelmez. Huneke ve Steinig (2013) yabancı dil öğretim sürecinde her hangi bir konu Almanca olarak düşük bir seviyede öğretilmek istendiğinde, yukarıdaki kriterleri karşılayan metinlerin bu durum için uygunluk gösterdiklerini ifade etmektedirler.

Thurmair (2011) ise metinlerin hedef dilin dil bilgisi yapılarının aktarılması konusunda önemli rol oynadığını öne sürmektedir. Thurmair çalışmasında metinler ile daha doğrusu metin türleri ile yabancı dil öğretim sürecinde dil bilgisi kavramlarının ve kurallarının kolaylıkla aktarılabilirliğini ifade etmektedir. Burada ifade edilen metin esaslı yaklaşımın gramer yapılarını ve işlevlerini anlaşılır kılmak için çok uygun olduğunu savunmaktadır (Thurmair, 2011,). Dürscheid (2016) bu görüşe katılmakla birlikte daha da ileri götürerek sadece metin türlerinin değil, mini metinlerin de dil bilgisi yapılarını aktarmada ve daha açık hale getirme konusunda elverişli olabileceklerini savunmaktadır.

Elbette yabancı dil öğretimi doğası gereği okuma, dinleme, yazma ve konuşma gibi dört temel beceriyi içeren bir dil bilgisi oluşturmak gibi temel bir görevi vardır (Huneke &Steinig,2013, ss. 140-168). Ancak öğretim süreci içerisinde yalnızca bu temel becerilerin aktarılmasının ötesine geçilerek daha çok dil bilincini geliştirmeye yönelik katkılarda sağlanabilir. İlk dil önceliği Almanca olan derslere atıfta bulunan eserlerde, bu her zaman sıkça vurgulanmaktadır (Neuland,&Peschel, 2013). Fakat aynı zamanda yabancı dil Almanca öğretiminde (DaF), dil bilincinin geliştirilmesinin ne kadar önemli olduğuna dair göstergeler de mevcuttur. Örneğin, Huneke ve Steinig (2013,) bilinçlendirici bir dilbilgisi çalışmasını savunmaktadırlar. İşte tam bu noktada mini metinler özellikle de dil bilgisi yapılarının aktarılmasında önemli bir rol oynamaktadırlar.

Tüm bunlardan yola çıkarak bu durum bizlere mini metinlerin yabancı dil Almanca öğretim süreçlerinde kullanılabilirliğinin artması yönünde görüşler sağladığını ifade edebiliriz. Mini metinlerin yabancı dil öğretime katkıları söz konusu olduğunda, eğer böylesi metinler süreç içerisinde kullanmak isteniyorsa bu metinlerin, iletişim durumu ve işlevleri, yapıları, seçilen dil özellikleri gibi sistematik durumları göz önünde alındığında öğretmen için iyi bir yönelim sağladıklarını ifade edebiliriz.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Geçmişten günümüze dek yabancı dil öğretim süreçlerinde öğrencinin derse aktif katılımı her zaman bir problem olarak görülmüştür. Günümüzde daha çok öğrenenin merkezde olduğu bir yabancı dil öğretimi giderek yaygınlaşmaktadır. Yabancı dil öğretim süreçlerinde mini ölçekli metinlerin kullanılması önemli bir konudur. Öğreneni aktif öğrenme sürecinde tutarken aynı zamanda dil eğitimi için geniş çaplı dil imkânları sunmaktadır. Kısacası mini metinler yabancı dil derslerinde materyal olarak kullanılması bakımından uygun donanımlara sahiptirler. Bu tür yazınsal metinlerin kullanılması öğreneni sürecin merkezinde tutarak meydana gelen iletişim ortamında yabancı dil eğitimini etkin hale getirmektedir.

Bu çalışmanın amacı lise düzeyinde bulunan öğrencilere yabancı dil Almanca öğretiminde mini metinlerin kullanmanın, öğrencilerin öğrenme süreçlerine ve akademik başarılarına olan etkisini incelemektir. Ayrıca lise düzeyindeki okullarda yabancı dil öğretiminde kullanılan mini metinlerin işlevselliğini ve türlerini belirleyerek uygulamaya hazır bazı örnekler sunmaktır. Öte yandan bu araştırma yabancı dil Almanca öğretiminde mini metin kullanmanın gerekliliğini öne sürmeyi ve dil öğretim süreçlerine başarı sağlayacağını ortaya koymayı hedeflemektedir.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır.

- 1.** Yabancı dil olarak Almanca dersinde mini metin kullanımının dil eğitime etkisi var mıdır?
 - 1.a.** Kontrol grubundaki öğrencilere Almanca dersi kapsamında uygulanan başarı testi ön test puanları deney grubundaki öğrencilerin Almanca dersi başarı testi ön test puanlarına göre farklılaşmakta mıdır?
 - 1.b.** Kontrol grubundaki öğrencilerin Almanca başarı testi son test puanları ile deney grubunda yer alan öğrencilerinin Almanca başarı testi son test puanları arasında anlamlı bir farklılık görülmekte midir? Ayrıca süreç içerisinde kullanılan mini metin ve geleneksel öğretim yöntemi öğrencilerin Almanca öğrenimindeki akademik başarılarına etkisi var mıdır?
 - 1.c.** Deney grubundaki öğrencilerin Almanca dersi başarı testi son test puanları ön test puanlarına göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
 - 1.d.** Kontrol grubundaki öğrencilerin Almanca dersi kapsamında uygulanan başarı testi son test puanları ön test puanlarına göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?

Yöntem

Bu çalışmada yabancı dil olarak Almanca dersinde öğretim sürecinde kullanılan mini metinlerin öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Başka bir deyişle çalışmamızda bağımsız değişken olan mini metinlerin bağımlı değişken başarıyı etkileyip etkilemediği incelenmiştir. Bunlar göz önüne alınarak çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden ön test-son test kontrol gruplu gerçek deneysel desen kullanılmıştır

Deneysel araştırmalar, araştırmanın sorularını cevaplamak ya da hipotezlerini test etmek amacı ile araştırmacının kendisi tarafından geliştirilen bir plan olarak tanımlanır (Büyüköztürk, 2007). Başka bir deyişle deneysel desen bağımsız bir değişkenin, bağımlı bir değişkeni (akademik başarı) üzerinde etkisi olup olmadığını incelemek için kullanılabilir (Plano Clark, & Creswell, 2015) Gerçek deneysel desende süreçte yer alan katılımcıların rastgele bir şekilde seçilmesi söz konusudur. Fakat yarı deneysel desende ise gruplardaki değişik koşullar incelenir kişilerin rastgele seçilmesi söz konusu değildir (Plano Clark, & Creswell, 2015).

Çalışmada aynı zamanda ön test-son test kontrol gruplu deney deseninden yararlanılmıştır. Bu modelde yansız atama ile oluşturulmuş iki grup söz konusudur. Bunlardan biri deney diğeri kontrol grubu olarak kullanılmıştır. Her iki grupta da deney öncesi ve sonrası ölçümler yapılmıştır (Büyüköztürk, 2007).

Çalışma Grubu

Çalışmanın araştırma grubu yansız atama ile oluşturulan Erzurum ili Yakutiye ilçesindeki bir Anadolu lisesinin 9. sınıf öğrencilerinden meydana gelmektedir. Araştırmanın örneklemini oluşturan 9. sınıflar iki farklı şube bağlamında yaklaşık olarak 58 öğrenciden oluşmaktadır. Çalışmada 9. sınıf öğrencileri

seçilirken örnekleme yöntemleri içerisinde ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme, problemle ilgili olarak, belli ölçütleri sağlayan durumları belirlemek (ölçüt araştırmacı tarafından oluşturulabilir ya da hazır ölçüt kullanılabilir) ve belirlenen niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere ya da durumlardan oluşturulmasıdır (Büyükoztürk, Kılıç Çakmak, Erkan Akgün, Karadeniz, Demirel, 2017).

Veri Toplama Teknikleri/Araçları

Araştırmada öncelikli olarak konu ile ilgili literatür taranmış, mini metinler hakkında kaynaklar incelenmiş ve uygulama yapılacak 9. sınıf Almanca öğretimine yönelik metinler belirlenmiştir. Konuların öğretime geçmeden önce çalışmada öğrencilere kazandırılması amaçlanan hedef ve davranışları ölçecek nitelikte 30 sorudan oluşan çoktan seçmeli bir başarı testi güvenilirlik hesaplamalarının yapılmasının ardından çalışmadaki deney ve kontrol grubu öğrencilerine planlı bir şekilde uygulanmıştır. Başarı testi, Özbal (2009) 'ın yüksek lisans tezinden alınan izinler dâhilinde kullanılmıştır.

Süreç/Uygulama

Bu çalışma, 2019-2020 eğitim öğretim yılı güz döneminde Erzurum ili, Yakutiye ilçesi sınırlarında bulunan bir orta öğretim okulunda 16 Eylül 2019 – 16 Kasım 2019 tarihleri arasında uygulama yapılmıştır. Uygulamamızın birinci gününde, deney ve kontrol grubuna ön test olarak başarı testi uygulanmıştır. Öğrencilere 8 haftalık süre çerçevesinde 16 saat yabancı dil Almanca dersi verilmiştir.

Veri Analizi

Bu araştırmada öğrencilerin Almanca dersi başarı testi ön test ve son test ortalama puanları arasında farklılaşma olup olmadığı bağımsız t testi ile analizi yapılmıştır. Çalışmada elde edilen verilerin analizi yapıp yorumlandıktan sonra bu verilerin ışığında bir sonuca ulaşıp önerilerde bulunulmuştur.

Araştırmanın veri analizi sürecinde ilk olarak çalışma grubundan elde edilen puanların normal ve homojen bir dağılım gösterip göstermediğine dair analizler yapılmıştır. Bu sayede parametrik analizlerin kullanılabilmesi için veri setinin parametrik testlerin temel varsayımlarından olan varyansların homojen olması ve normal dağılım göstermesi varsayımı denenmiştir (Field, 2009).

Deney ve kontrol grubundan elde edilen öntest ve sontest puanlarının homojen bir dağılım gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla yapılan Levene testi sonucunda deney grubundan elde edilen puanların $[F(1,56) = .149, p>.05]$; kontrol grubundan elde edilen puanların $[F(1,56) = 2.485, p>.05]$ homojen bir dağılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Parametrik analizlerin bir diğer varsayımlarından birisi ise veri setinin (katılımcılardan elde edilen puanların) normal dağılım göstermesidir. Bu bağlamda elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla Shapiro-Wilks normallik testleri yapılmıştır. Deney ve kontrol gruplarının öntest ve sontest puanlarının normalliğine dair yapılan Shapiro-Wilks normallik testleri sonucunda elde edilen bulgulara göre katılımcıların öntest ve sontest puanlarının normal dağılıma sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Son olarak deney ve kontrol gruplarının normal bir dağılıma sahip olup olmadığına karar vermek amacıyla yaygınlıkla kullanılan bir diğer yöntem ise aritmetik ortalama, medyan gibi betimsel istatistik ölçümleri ve basıklık – çarpıklık katsayılarına bakılmıştır. Bu kapsamda elde edilen bulgular Tablo 1' de verilmiştir.

Etik İzin

Bu araştırma Atatürk Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulunun 30.12.2019 tarihli etik kurul izni alınarak yapılmıştır.

Bulgular

Betimsel Bulgular

Deney ve kontrol gruplarının öntest ve sontest puanlarına ilişkin betimsel bulgular Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1

Deney ve Kontrol Gruplarının Öntest ve Sontest Puanlarına İlişkin Betimsel Değerler

Grup	Gruplar	n	\bar{X}	Medyan	Ss	Skewness	Kurtosis
Deney	Ön test	29	32.5207	30.7000	7.19684	.491	-.300
	Son test	29	70.9817	70.3000	7.46371	.156	-.625
Kontrol	Ön test	29	30.8138	30.7000	8.38944	.141	-.715
	Son test	29	53.4586	53.8000	6.67878	.206	.591

Tablo 1 incelendiğinde, deney ve kontrol gruplarının öntest ve sontest puanlarına ilişkin betimsel istatistikler ve basıklık çarpıklık değerleri incelendiğinde aritmetik ortalama ve medyan değerlerinin birbirine yakın; basıklık çarpıklık katsayılarının ise kriter değer olan +3 ile -3 arasında olduğu ve çalışma grubundan elde edilen verilerin normal dağılım gösterdiği görülmektedir. Deney ve kontrol gruplarının öntest sontest puanlarının parametrik testlere uygun olduğu değerlendirildikten sonra araştırma kapsamında oluşturulan araştırma sorularına cevap aranmıştır.

Alt Problem 1. *Kontrol grubundaki öğrencilere Almanca dersi kapsamında uygulanan başarı testi öntest puanları deney grubundaki öğrencilerin Almanca dersi başarı testi öntest puanlarına göre farklılaşmakta mıdır?*

Bu araştırma deneysel desenlerden kontrol gruplu öntest ve sontest deneysel model olarak tasarlanmıştır. Kontrol gruplu öntest ve sontest deneysel desenlerde dikkat edilmesi gereken varsayımlardan birisi deney ve kontrol grubunda bulunan katılımcıların gruplara yansız olarak atanması gerekmektedir. Bu kapsamda araştırma hipotezini test etmeden önce deney ve kontrol gruplarındaki katılımcıların puanları arasında anlamlı düzeyde farklılaşma olup olmadığı incelemek amacıyla Bağımsız Örneklem için t Testi yapılmıştır. Bu kapsamda ilk olarak katılımcılardan elde edilen öntest puanlarının homojen bir dağılım gösterip göstermediğini saptamak amacıyla Levene homojenlik testi yapılmıştır. Yapılan Levene Homojenlik testi sonucunda deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin öntestten aldıkları puanların homojen bir dağılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır [$F(2,56) = .669, p > .05$]. Bu kapsamda elde edilen sonuçlar Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2*Deney ve Kontrol Gruplarının Öntest Puanlarına İlişkin Bağımsız Örneklemeler İçin T Testi*

Grup	N	\bar{X}	Ss	T	p
Deney	29	32,5207	7,19684	,832	,409
Kontrol	29	30,8138	8,38944		

Tablo 4'te görüldüğü gibi kontrol ve deney gruplarında yer alan katılımcıların öntest puanları arasında anlamlı düzeyde farklılaşma göstermediği görülmektedir [$t(56) = .832, p > .05$]. Bu kapsamda deneysel desenlerin uygulanması aşamasında önemli bir kriter olan deney ve kontrol gruplarındaki katılımcıların bağımlı değişken açısından benzer olması kriteri sağlanmış olup deney ve kontrol gruplarındaki katılımcıların Almanca dersi başarı puanları açısından benzer seviyede oldukları düşünülebilir.

Alt Problem 2. *Kontrol grubundaki öğrencilerin Almanca başarı testi sontest puanları ile deney grubunda yer alan öğrencilerinin Almanca başarı testi sontest puanları arasında anlamlı bir farklılık görülmekte midir? Ayrıca süreç içerisinde kullanılan mini metin ve geleneksel öğretim yöntemi öğrencilerin Almanca öğrenimindeki akademik başarılarına etkisi var mıdır?*

Deney ve kontrol grubunda bulunan katılımcıların eşit düzeyde olduğu belirlendikten sonra mini metin uygulaması başlamadan önce ve uygulama sonrasında deney ve kontrol grubunun başarı puanlarında farklılaşma gösterip göstermediğini saptamak amacıyla tekrarlanan ölçümler için iki faktörlü ANOVA yapılmıştır. Bu kapsamda ilk olarak kovaryans matrislerinin homojenliğinin incelenmesi amacıyla Box's M testi yapılmıştır (Box's M= 1.274, F= .408, $p > .05$). Box M test sonucunun manidar olmaması istenilen bir durum olup varyans-kovaryans matrislerinin homojen bir dağılım gösterdiği şeklinde yorumlanabilir (Tabachnick ve Fidel, 2001). Sonuç olarak analiz için gerekli olan koşulun sağlandığı belirlenmiş ve sonuçlar Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3*Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Almanca Dersinde Uygulanan Mini Metin Yöntemi İle Akademik Başarısı Öntest-Sontest Puanları Arasındaki Farkına İlişkin İki Faktörlü ANOVA Analizi Sonuçları*

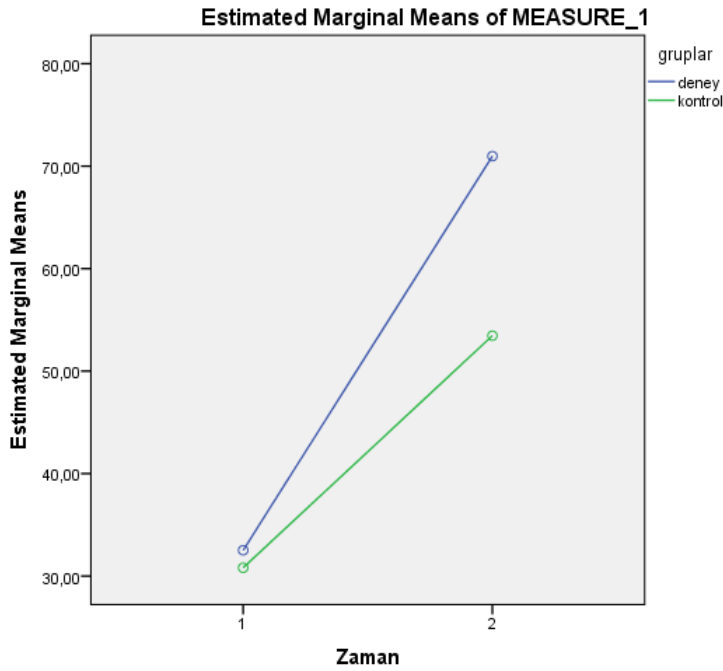
Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	η^2
Gruplar Arası						
Grup	2680.999	1	2680.999	38.295	.000	.406
Hata	3920.505	56	70.009			
Gruplar İçi						
Ölçüm	27070.966	1	27070.966	656.487	.000	.921
Grup x Ölçüm	1813.605	1	1813.605	43.981	.000	.440
Hata	2309.222	56	41.236			

Tablo 3' e bakıldığında uygulanan yöntemin öğrencilerin Almanca ders akademik başarısına etkisini belirlemek amacıyla tekrarlanan ölçümler için iki faktörlü ANOVA yapılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda mini metin kullanımının kontrol grubuna göre öğrencilerin akademik başarısında anlamlı düzeyde farklılaştığı bulunmuştur [$F(1,56) = 43.981, p < .01, \eta^2 = .44$]. Elde edilen bu bulgu doğrultusunda Almanca dersi akademik başarılarını arttırma konusunda uygulanan mini metin uygulamasının geleneksel uygulamaya göre daha etkili olduğu söylenebilir.

Deney ve kontrol gruplarındaki katılımcıların Almanca dersi akademik başarılarının uygulama öncesi ve uygulama sonrasındaki puan değişimleri grafiksel olarak aşağıdaki Şekil 1'de çizgi grafiği verilmiştir.

Şekil 1

Uygulama Öncesi ve Uygulama Sonrasında Gruplar Arasındaki Puan Değişimi

Şekil 1 incelendiğinde deney ve kontrol ve gruplarında yer alan katılımcıların akademik başarılarında zamansal olarak artış olduğu görülmektedir. Ancak mini metin uygulaması yapılan deney grubundaki katılımcıların öntest ve sontest puanlarındaki artış uygulama yapılmayan kontrol grubundaki öğrencilerin öntest ve sontest puanlarına göre daha fazla artış gösterdiği görülmektedir.

Sonuç olarak elde edilen bu bulgular doğrultusunda araştırmamızın hipotezinin doğrulandığı; mini metin kullanımının öğrencilerin akademik başarısı üzerinde % 44'lük bir etkiye sahip olduğu şeklinde söylenilebilir. Dolayısıyla mini metin uygulamasının kullanılması öğrencilerin Almanca dersi akademik başarılarını arttırmada geleneksel yöntemle göre daha etkili olduğu düşünülebilir.

Alt problem 3: *Deney grubundaki öğrencilerin Almanca dersi başarı testi sontest puanları öntest puanlarına göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?*

Deney grubunda bulunan öğrencilerinin Almanca dersi başarı testi öntest puanları ile sontest puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını incelemek için Bağımlı Örneklem t Testi kullanılarak deney grubunun öntest puanları ile sontest puanları karşılaştırılmış ve elde edilen bulgular Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4

Deney Grubu Öntest ve Sontest Puanlarına İlişkin Bağımlı Örneklem T Testi

Değişken	N	\bar{X}	Ss	t	p
Sontest	29	70,981	7.46		
Öntest	29	32,520	7.19	22.358	.000

Tablo 4 incelendiğinde deney grubunda yer alan ve Almanca dersi kapsamında mini metin uygulaması yapılan öğrencilerinin Almanca dersi akademik başarıları öntest ve sontest puan ortalamaları arasında anlamlı farklılaşma olduğu görülmektedir [$t(28) = 22.358, p < .05$]. Deney grubunun öntest puan ortalamasının $\bar{X} = 70.98$ olduğu buna karşın sontest puan ortalamasının $\bar{X} = 32.52$ olduğu görülmektedir. Elde edilen bu bulgu deney grubunda yer alan ve Almanca dersi kapsamında mini metin uygulaması yapılan öğrencilerinin Almanca dersi akademik başarıları üzerinde etkili olduğu ve öğrencilerin sontest puanlarında anlamlı bir artış gösterdiği şeklinde yorumlanabilir. Öğrencilerin Almanca dersi akademik başarıları üzerinde ortalama artış 38.46 olarak belirlenmiş ve bu değer 34.93 ile 41.98 arasında % 95'lik bir güven aralığına sahiptir. Bir diğer ifadeyle istatistiksel olarak elde edilen bulgulardaki hata miktarı dikkate alındığında araştırma sonucunda elde edilen bulgular % 95'lik bir güven aralığı ile geçerli olduğu şeklinde değerlendirilebilir.

Alt problem 4: *Kontrol grubundaki öğrencilerin Almanca dersi kapsamında uygulanan başarı testi sontest puanları öntest puanlarına göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?*

Kontrol grubu öğrencilerinin Almanca başarı testinden aldıkları öntest puanları ile sontest puanları açısından anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğini saptamak amacıyla Bağımlı Örneklem t Testi kullanılarak deney grubunun öntest puanları ile sontest puanları karşılaştırılmış ve elde edilen bulgular Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5

Kontrol Grubunun Öntest ve Sontest Puanlarına Yönelik Bağımlı Örneklem T Testi

Değişken	N	\bar{X}	Ss	t	p
Sontest	29	53,458	6.67		
Öntest	29	30,813	8.38	13.709	.000

Tablo 5 incelendiğinde kontrol grubunda yer alan ve Almanca dersi kapsamında mini metin uygulaması yapılan öğrencilerinin Almanca dersi akademik başarıları öntest ve sontest puanları arasında

anlamli düzeyde farklılaşma olduğu gör÷lmektedir [$t(28) = 13.709, p < .05$]. Kontrol grubunun öntest puan ortalamasının $\bar{X} = 53.45$ olduğu buna karşın sontest puan ortalamasının $\bar{X} = 30.81$ olduğu gör÷lmektedir. Elde edilen bu bulgu kontrol grubunda yer alan ve Almanca dersi kapsamında mini metin uygulaması yapılan öğrencilerinin Almanca dersi akademik başarısı üzerinde etkili olduğu ve öğrencilerin sontest puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir artış gösterdiği şeklinde yorumlanabilir. Öğrencilerin Almanca dersi akademik başarısı üzerinde ortalama artış 22.64 olarak belirlenmiş ve bu değer 19.26 ile 26.02 arasında % 95'lik bir güven aralığına sahiptir. Bir diğer ifadeyle istatistiksel olarak elde edilen bulgulardaki hata miktarı dikkate alındığında araştırma sonucunda elde edilen bulgular % 95'lik bir güven aralığı ile geçerli olduğu şeklinde değerlendirilebilir.

Elde edilen bulgular doğrultusunda Almanca dersi kapsamında mini metin uygulaması yapılan deney grubunda yer alan katılımcıların öntest puanları ile sontest puanları arasında 38.461 puan fark olduğu buna karşın Almanca dersi kapsamında geleneksel uygulamanın yapıldığı kontrol grubunda yer alan öğrencilerin öntest puanları ile ve sontest puanları arasında 22.645 puan fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak öğrencilerin Almanca dersindeki akademik başarısını arttırmaya yönelik yapılan mini metin kullanımı geleneksel öğretim yönteminin kullanıldığı uygulamaya göre daha fazla etkili olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Sonuç Tartışma ve Öneriler,

Bu deneysel çalışma mini metin kullanılarak yapılan yabancı dil öğretimi ile geleneksel öğretim yöntemi ile yapılan yabancı dil öğretimi arasında katılımcıların akademik başarıları açısından bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacı ile yapılmıştır.

Çalışmaya katılan kontrol grubu ve deney grubu arasında öğrencilerin uygulamadan önceki Almanca dersiyile alakalı ön bilgileri arasında şubelere göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Öğrencilere uygulanan başarı testinin sonuçları karşılaştırıldığında, grupların ön bilgilerinin birbirine çok yakın olduğu gör÷lmüştür. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin son test başarı testi puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığına yönelik analiz sonuçları, ön test puanları kontrol altına alındığında, grupların son test ortalama puanları açısından etkisinin anlamlı olduğunu göstermiştir. Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin son test olarak başarı testi puan ortalamalarına ilişkin elde edilen bulgulardan deney grubu lehine anlamlı bir farkın bulunması şöyle açıklanabilir.

Almanca dersi süreci içerisinde değinilen konuların araştırmaya başlanmadan önce her iki grubun da konulara ait ön bilgilerinin olmadığını ancak araştırma sonunda ağırlıklı olarak mini metin kullanılan deney grubunda uygulanmasıyla son test puanlarında anlamlı bir farkın görülmesi mini metin ağırlıklı öğretimin etkili olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, mini metinlerin yabancı dil öğretim sürecinde kullanılması çeşitli faydalar sağlamaktadır. Asıl amacı öğrenme ortamını zevkli, eğlenceli, motive edici ve öğrenilen bilgiyi kalıcı hale getirmek olan mini metinler, yabancı dil bilgilerinin daha basitçe edinilmesinde ve günlük yaşamda kullanılmasında da oldukça önemli rol oynamaktadır. Yine çalışmamızda irdelediğimiz mini metinler yapıları gereği aynı zamanda otantik metinler olarak da kabul edilebilir. Bulguların tümünden elde ettiğimiz sonuç aynı zamanda otantik metinlerin de yabancı dil öğretim sürecinde kullanılmasının faydalı olacağını bize göstermiştir.

Öneriler

1. Mini metinler doğası gereği kısa, öz ve dikkat çekici yapıya sahiptirler. Bu nitelikler özellikle dile yeni başlayanlar için önemli olabilir. Öğrenciler mini metinler yardımıyla hem dilbilgisi yapılarını öğrenip hem de o dilin günlük yaşama ait durumları da kavrayabilirler.
2. Mini metinler özellikle metin içerisinde öğrencinin gündelik yaşamında sıkça görebileceği kavramların yer alması, amaç dilde kelime haznesinin gelişmesini ve sözcük kullanımını olumlu yönde etkilemektedir.
3. Mini metinler yabancı dil öğretimi metodu doğrultusunda kullanıldıklarında üzerlerinde yöntemin ya da tekniğin pozitif yani yetkin yönlerini taşırlar. Bundan dolayı mini metinler kullanılan öğretim yöntemlerinden yeterli ölçüde fayda sağlamakta etken olabilirler.
4. Mini metinler dil öğrenme ve öğretme amacı taşırlar. Dolayısı ile konunun amacına ve özelliklerine Özellikle yabancı dil eğitiminde geleneksel öğretim tekniklerinden sıyrılıp kalıcı, eğlenceli, motive edici, zevkli bir öğrenme ortamı sağlayabilmek adına mini metinleri dil öğretim süreçlerinde sıkça kullanılması hem katılımcılar hem de öğretmen için faydalı olacaktır.

Kaynaklar

- Adamzik, K. (2009). Textsorten im fremdsprachunterricht – In W.D. Krause (Ed.), *Theorie und praxis. textarbeiten. textsorten im fremd- und muttersprachlichen unterricht an schule und hochschule* (2. Aufl.). Narr.
- Asimov, I. (1992). *100 Great science fiction short short stories* (First ed.). New York: New American Libraray.
- Ayata, Ş. C. (2005). *Dilbilim: Metindilbilim ve Türkçe* (1.baskı). Multilingual.
- Baxter C. (1997). Anlık kurmaca. (T. Karakoç Çev.), *Adam Öykü –Kısa Öykü Özel Sayısı*, 12, 85-90.
- Börner, W. & Vogel, K. (1996). Zur fragen der wechselwirkung von textrezeption und textproduktion beim fremdsprachenerwerb. eine einleitung. In Wolfgang B. & Klaus V. (Eds.), *Texte im Fremdsprachenerwerb. Verstehen und produzieren*. (1., pp. 1-17). Tübingen: Gunter Narr.
- Bülbül, M. (2018). *Metin ve anlam üzerine düşünceler* (1. Baskı). Çizgi.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Deneyisel desenler: Öntest-Sontest kontrol grubu desen ve veri analizi* (2. baskı). Pegem.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K. E., Akgün. E. Ö., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (23. Baskı). Ankara: Pegem.
- Davis, L. (1997). Gelenek ve kısa kısa öykü”, *Adam Öykü - Kısa Kısa Öykü Özel Sayı*, 12, 110-119.
- Dürscheid, C. (2016). Reflexion über sprache im daf-unterricht – am beispiel von kleinen texten. In R. Freudenberg-Findeisen, (Ed.), *Auf dem weg zu einer textsortendidaktik. hildesheim: olms dudn thema deutsch* . (13. , pp.167–184).
- Erdem, R. M. & Memiş, R. M. (2013). Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemler, kullanım özellikleri ve eleştiriler. *Turkish Studies*, 8(9), 297-318. . doi: 10.7827/TurkishStudies.5089.

- Erden, A. (2008). "90'lı yıllarda Türk öykücülüğünde farklı bir boyut: Çok kısa öyküler". [http://vision1.eee.metu.edu.tr/-metafor/yazi/90 liyillar.htm](http://vision1.eee.metu.edu.tr/-metafor/yazi/90%20liyillar.htm) (Erişim Tarihi: 27Aralık 2018).
- Field, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS (First Ed.)*. Sage.
- Hausendorf, H.(2009). Kleine texte. Über randerscheinungen von textualität. *Online-Zeitschrift der Schweizerischen Akademischen Gesellschaft für Germanistik*, 6 (6), 5-20.
- Huneke, H.W. & Steinig, W. (2013). *Deutsch als fremdsprache. Eine Einführung* (Auflage: neu bearbeitete und erweiterte 34). Schmidt.
- Korkmaz, R. & Deveci. M (2017). *Türk edebiyatında yeni bir tür: Küçürek öykü* (1. Baskı). Ankara: Akçağ.
- Köseman, Z.(2013). Ernest Hemingway'in "Satılık Bebek Patikleri: Hiç Giyilmemiş" adlı kısa kısa öyküsünde çok anlamlılık. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(3), 1-10.
- Medni, B. (2010). *Arapça öğretiminde edebi materyallerin kullanımı.*(Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 278044).
- Neuland, E & Peschel, C.(2013). *Einführung in die sprachdidaktik*. Metzler.
- Özbal, B. (2010). *İlköğretim okullarındaki yabancı dil öğretiminde eğitsel oyunların yeri ve önemi*. (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No: 249669)
- Plano Clark, V. L. & Creswell, J. W. (2015). *Understanding research: A consumer's guid* (First ed). Upper Saddle River, NJ: Pearson Education.
- Portmann-Tselikas, Paul R. (2000), *Der Einfluss der Textlinguistik auf die Fremdsprachendidaktik*. In: K. Brinker, G .Antos,, W. Heinemann, & F .Sven (Eds.) , *Text- und Gesprächslinguistik. Ein Handbuch zeitgenössischer Forschung*.(1. Halbband. , pp 830-842). New York.
- Soyer, S. (2016). Yabancı dil öğretiminde edebiyatın yeri ve dil becerilerinin gelişiminin katkısı. *Ekev Akademi Dergisi*, 3(67), 303-314.
- Thurmair, M. (2011). Grammatik verstehen lernen – mithilfe von textsorten. In Köpcke, K. M.& Ziegler, A. (Eds.), *Grammatik – lehren, lernen, verstehen: zugänge zur grammatik des gegenwartsdeutschen*. (1., pp. 411-431). Niemeyer.
- Yalçın, A. (2017). Yabancı dil bize neden yabancı. *Eğitime Bakış Eğitim Öğretim Ve Bilim Araştırma Dergisi*, 5(39), 1-2.